

Skötselplan för

Ljusterö naturreservat

Västerviks kommun, Kalmar län

Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen i Kalmar län

S K Ö T S E L P L A N för

Ljusterö naturreservat

Västerviks kommun, Kalmar län

Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen i Kalmar län

Planen fastställd 1990-12-15 av länsstyrelsen i Kalmar län efter samråd med statens naturvårdsverk. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.

<u>INNEHÅLL</u>	<u>Sidan</u>
Förord	1
I PLANDEL	
1. Disposition och skötsel av marken	2
2. Anordningar för besökare	3
3. Tillsyn	4
4. Dokumentation av utförda åtgärder	4
5. Finansiering av naturvårdsförvaltningen	5
6. Förslag till övriga åtgärder	5
7. Källor	5
II ALLMÄN BESKRIVNING	
1. Administrativa data	6
2. Grund för beslutet	6
3. Föreskrifter	7
<u>Bilagor</u> 1. Lageskarta skala 1:50 000	
2. Skötselplanekarta 1:10 000	
3. Dokumentation av utförda åtgärder	

Förord

Skötselplanen är ett praktiskt handlingsprogram för skötseln av naturvårdsobjektet. Planens inriktning bestäms av ändamålet med reservatet och de föreskrifter som meddelats i beslutet. Den består av två delar, en plandel och en allmän beskrivning av området.

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. Översyn av planen bör dock göras med ca tio års intervall.

I PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARKEN

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel skall vara att bevara öns landskapsbild.

1.2 Behandling av skötselområden

Reservatet är indelat i tre skötselområden (bilaga 2).

Skötselområde 1 Hällmarkstallskog (24 ha)

Beskrivning: Ön Ljusterö som är belägen i Gudingefjärden har ett trädskikt som består av hällmarkstallskog på urbergsberggrund. En liten inblandning av gran i tallbeståndet finns på områden med visst jorddjup. Björk växer blandat med tall i ett litet bestånd strax norr om hagen i den södra delen av reservatet och är i övrigt sporadiskt förekommande på hela ön. Längs med de bergsbundna stränderna finns smala ridåer av al. Buskskiktet består av enstaka exemplar av en och nypon. Fältskiktet utgörs av utbredda rishedar med dominans av ljung och blåbär, andra vanliga arter är lingon, kruståtel och vårfryle. Större hällpartier beklädda med renlav eller tuschlav lyser ofta genom det tunna jordskiktet och utgör ett markant inslag på ön.

Mål: Hällmarkstallskog med lövinblandning i områden med större jorddjup.

Åtgärder:

Istandsättningsåtgärder: Inga.

Underhållsåtgärder: Naturvårdsinriktat skogsbruk kan bedrivas. Följande riktlinjer bör gälla. Skärgårdsanpassat skogsbruk där särskild naturvårdshänsyn tas. Träd och buskar som är viktiga för landskapsbilden eller har betydelse för djurlivet bör sparas. Större hyggen än 1 ha bör undvikas. En självföryngring av skogsbeståndet bör sedan ske varvid fröträd sparas. Vid gallring bör området efteråt grovstädas från större grenar. Vid strandpartierna bör en orörd bård av lövträd och tall kvarlämnas.

Skötselområde 2 Blandlövhage (1,2 ha)

Beskrivning: Större delen av hagen utgörs av f d åkermark som numer domineras av rödvenhedar med riklig förekomst av ljung och rödven. Det nordvästra högre liggande partiet utgörs av hällmarker med torrängsflora. Fårsvingel, stagg, gråfibbla, harklöver och kärleksört är exempel på arter som växer här. Ner mot havet i SO finns ett smärre fuktängsparti med bl a knapptåg och gulkämpar.

Täckningsgraden av träd och buskar är låg, cirka 25 %. Buskskiktet utgörs av en, nypon, slån och hartorn. Trädskiktet består av björk och vildapel i kantzonerna tall, klibbal och björk. Kulturlämningar finns i form av odlingsrösen. Ruinerna av ett par husgrunder finns strax norr om hagen, enligt uppgift härrör dessa från den tidigare gårdsbebyggelsen som i början på 1900-talet flyttade till dess nuvarande plats på södra delen av ön.

Mål: Ljusöppen och välbetad blandlövhage med artrik grässvål.

Åtgärder

Istandsättningsåtgärder: Inga.

Underhållsåtgärder: Fortsatt betesdrift. På ön går nu 6 nötdjur som får ströva fritt över hela naturreservatet.

Skötselområde 3 Igenväxande hagmark (0,6 ha)

Beskrivning: Två smärre hagmarkspartier av fuktängskaraktär. Trädskiktet utgörs av enstaka björkar och tallar. Buskskiktet som består av nypon, en och björnbär expanderar in från kanterna. Det södra området omgärdas delvis av en gammal ikullfallen trögärdesgård stående på en stenmur. Båda objekten har varit åkermark och betas numer extensivt.

Mål: Hällmarkstallskog med lövinblandning i områden med större jorrdjup.

Åtgärder: Då vegetationen på de gamla åkermarkerna är ensartad och i dagsläget utan botaniskt intresse samt arealen öppen mark är så pass liten har områdena ej sådana värden som kan motivera skötselåtgärder utan bör lämnas för fri utveckling.

2. ANORDNINGAR FÖR BESÖKARE

2.1 Övergripande mål

Reservatet skall vara lättillgängligt för besökare.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet - kommunikationer

Beskrivning: Reservatet kan endast nås sjövägen, bryggor saknas men det går bra att ankra upp på ett flertal ställen runt ön, t ex vid informationstavlan strax söder om reservatet (se bilaga 2).

2.2.2 Anordningar

Stigar m m

Beskrivning: En större stig löper längs med västsidan av ön upp till sommarstugan på norra delen. Längs med östsidan finns en liten stig som i stort sett går parallellt med strandlinjen.

Riktlinjer och åtgärder: Ingen ändring av nuvarande förhållanden.

2.2.3 Renhållning

Beskrivning: Invid den södra informationsskylten finns två sopkärl som sommartid töms 1 gång/vecka. Staten ansvarar ansvarar för dessa och bekostar renhållningen.

Riktlinjer och åtgärder: Nuvarande besöksfrekvens motiverar inga sopkärl, varför dessa bör tas bort. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för eventuell skräpplockning i samband med tillsynsbesök.

2.2.4 Information

Beskrivning: Informationstavlor finns strax söder och norr om reservatsgränsen på östsidan av reservatet (se bilaga 2).

Riktlinjer och åtgärder: Befintlig skyltning är fullt tillräcklig. Den norra skylten bör flyttas till reservatets nordväst sida.

2.2.5 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkering skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22). Naturvårdsförvaltaren ansvarar för detta.

3 TILLSYN

Naturvårdsförvaltaren svarar för tillsynen av reservatet.

4 DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Naturvårdsförvaltaren noterar utförda åtgärder, kostnader för och finansiering av förvaltningen på bifogad blankett (bilaga 3).

5 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

5.1 Ekonomi

Uppskattning av kostnader för skötseln. Tidsåtgång i dagsverken om inte belopp i kronor anges.

<u>Åtgärd</u>	År 1-5	År 6-10
Utmärkning av reservatets gränser	1	
Tillsyn	<u>2</u>	<u>2</u>
	3	2

5.2 Finansiering

Staten bekostar åtgärderna ovan. Västerviks kommun bör överta ansvaret för eventuell renhållning.

Markägaren svarar för kostnader i samband med normal skogsdrift.

6 Förslag till övriga åtgärder

Då det är ett gammal beslut som ligger till grunden för reservatet föreslås att föreskrifterna ändras så att de är bättre anpassade till gällande lagstiftning.

7 KÄLLOR

Vid skötselplanens utförande har huvudsakligen följande litteratur använts.

Ungsäter. T. 1970. Ljusterös naturreservat, Kalmar län
Utkast till dispositions- och skötselplan

Skogsstyrelsen/skogsvårdsstyrelserna ABC 1989.
Skärgårdsskog-ekologi och skötsel.

II ALLMÄN BESKRIVNING

1. ADMINISTRATIVA DATA

Skyddsform: Naturreservat

Beslutsdatum: 1967-12-19

Kommun: Västervik

Läge: Topografisk karta 7G So och 7H Sv
Ekonomisk karta 7G 2j och 7H Sv
Reservatet är beläget i Gudingefjärden ca
8 km norr om Västervik

Fastighet: Vinö kalv 1:4

Areal: 26 ha

Markägare: Skogsvårdsstyrelsen i Kalmar län

Naturvårds-
förvaltare

2. GRUND FÖR BESLUT

Ljusterö representerar ett ur såväl naturvetenskaplig som landskapsestetisk synpunkt värdefullt skärgårdsavsnitt. Framför allt har emellertid öns betydelse för allmänhetens friluftsliv framhållits.

3. FÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägarens och andra sakägares förfoganderätt över området

Det är förbjudet att

1. verkställa nybyggnad,
2. hägna eller vidtaga annan åtgärd, varigenom allmänhetens tillträde till området hindras eller försvåras,
3. bedriva täkt eller verkställa schaktning, fyllning, sprängning eller annan liknande åtgärd,
4. utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd avverka träd eller buskar eller bedriva skogskultur.

B. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom området

Det är förbjudet att

1. skada eller borttaga fasta naturföremål eller ytbildningar,
2. skada eller borttaga växande träd eller buskar,
3. uppgräva örter,
4. eljest vidtaga åtgärd, som motverkar syftet med reservatet.

Föreskrifterna om vad allmänheten har att iakttaga inom naturreservatet ska gälla även markägare och nyttjanderättshavare.

C. Vård och förvaltningsföreskrifter

1. Vid skogsavverkning inom området ska iakttagas att för landskapsbilden värdefulla träd bevaras. Miljöförändrande skogskultur ska undvikas.
2. Där så befinnes erforderligt med hänsyn till landskapsbilden och för bevarande av det gamla kulturlandskapet ska röjning verkställas.
5. Områdets karaktär av naturreservat ska på lämpligt sätt utmärkas på platsen.

LÄGESKARTA

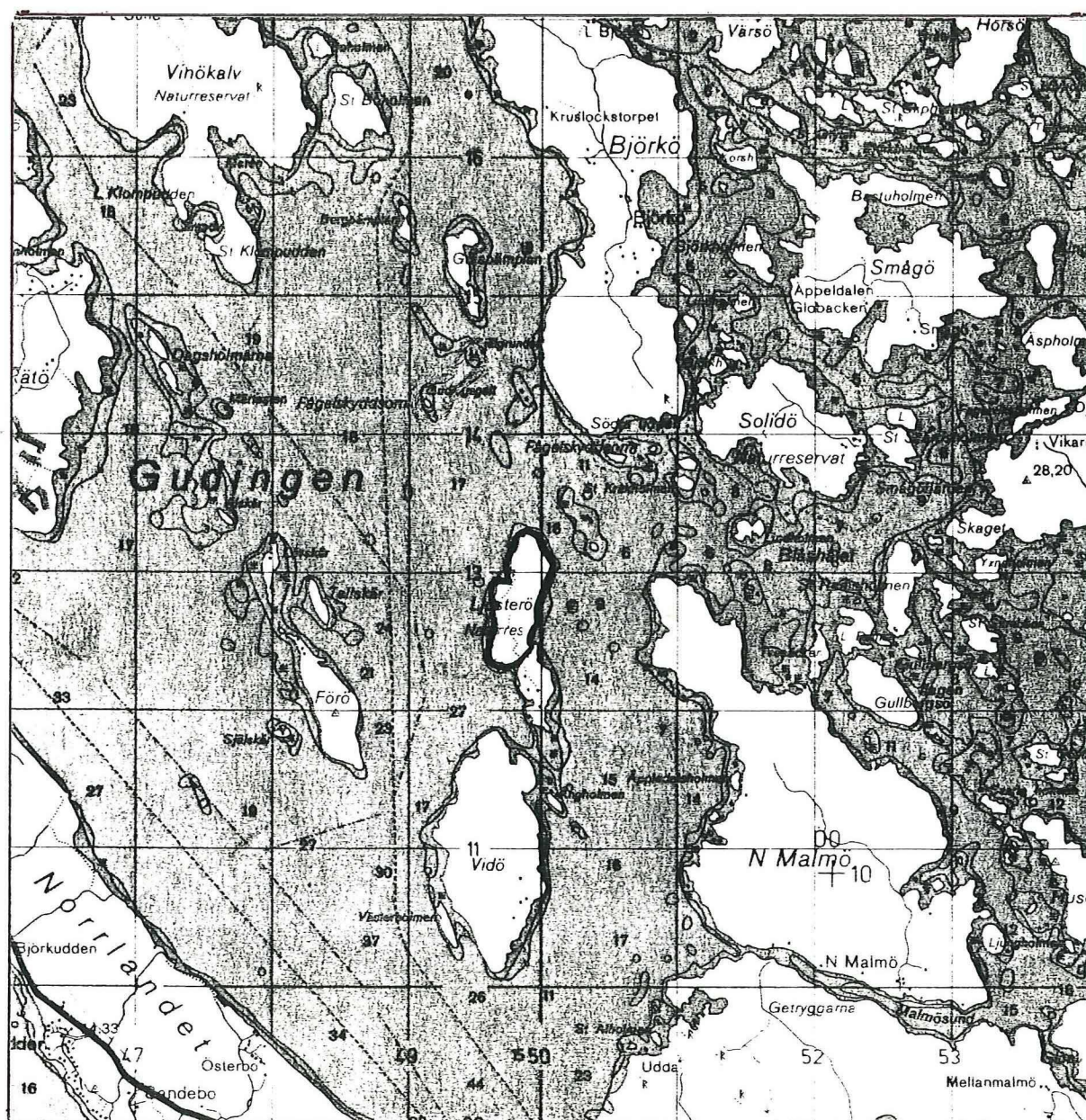
LIJUSTERÖS NATURRESERVAT

Kartunderlag: Utdrag ur
topografiskt kartblad
7G 50

(beteckningar, se tecken-
förklaring på topografiskt
kartblad)

— Gräns för naturreservat

Skala 1:50 000

SKÖTSELPLANEKARTA

LJUSTERÖS NATURRESERVAT

Kartunderlag: Utdrag ur
ekonomiska kartbladen
7G 2j och 7H 2a

(beteckningar, se tecken-
förklaring på ekonomiskt
kartblad)

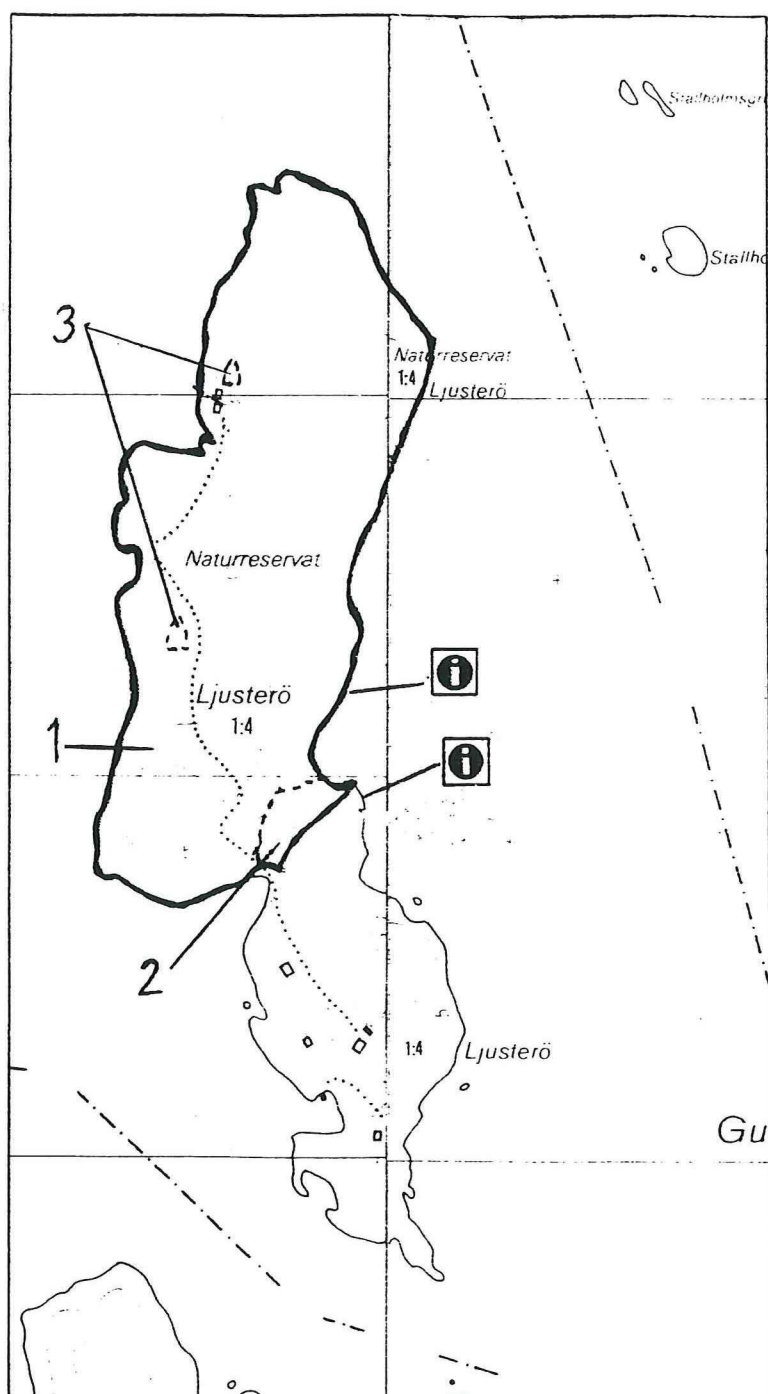
———— Gräns för naturreservat

..... Stig

 Informationsskylt

 Skötselplaneringsområde

Skala 1:10 000

Naturvårdsobjekt:

Kommun:

År:

DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Sköts.- område	Utförd åtgärd (inkl. bete)	År Månad	Dagsv.åtg- gång/kostnad	Åtgärd ut- förd av	Finansie- ring	Ev notering av åtg- gårdens effekt, etc